

Què dius, ara? Que el Ramón es retira? Pero si sembla que fos ahir (o abans d'ahir, si trobeu que exagero) que el vaig veure per primera vegada, quan estava a punt de començar a donar classes a l'Autònoma, després d'haver vençut tots els obstacles legals (acabar la carrera que es va veure obligat a cursar a la seva edat i sense la qual no podia exercir normalment a la universitat malgrat ser ja tot un personatge en el món de la psicologia -pobre Ramón, quantes vegades he pensat amb els mals ratos que devies haber passat anant a classes tant sovint dolentíssimes, empollant conceptes totalment absurds, llegint llibres altament indigestos...-) i va passar un dia pel mític Laboratori de Conducta de llavors (recordeu aquells prefabricats en el recinte de l'Hospital de Sant Pau?) on jo vaig passar totes les tardes els dos darrers anys de la carrera i on es pot dir, ara sense exagerar, que vaig aprendre tot el que sé (éren aquells anys terribles on les universitats es convertiren en un viver d'agitació, de llegítima agitació antifranquista, on les úniques coses que apreniem era l'art de fer votar les resolucions a les "assemblees generals i subiranes", de redactar manifestes, signar peticions, fer callar a n'en Gadea que sempre pixava fora de test, de córrer davant dels grisos, de dir que estavem d'acord amb tot el que havia dit el "compañero" però... i llavors argumentar tot el contrari, votar vagues generals indefinides, en fi, s'havien convertit en tot menys en un lloc d'estudi -i difícilment hagués pogut ser altrament vist l'època que ens va tocar-) on vaig aprendre doncs tot el que sé amb els pocs mestres (molts professors, si; pero pocs mestres!) que reconec com a tals: en Lluís, n'Adriana, n'Adolf i, més tard, doncs llavors no ho sabia encara, en Ramón, que acabava de passar pel laboratori per xerrar justament amb en Lluís de les classes que ens donaria, i recordo que n'Adolf ens va preguntar: "sabeu qui és, aquest?" i nosaltres, que vèiem per primera vegada aquell senyor bastant calb, amb ulleres de vidres bastant gruixuts i un caminar un xic encorvat, evidentment no ho sabiem, i ens digué n'Adolf que era en Ramón Bayés, i ens semblava impossible pensar que, després d'haver-ne sentit parlar tant, el poguessim arribar a tenir com professor, ell, en Ramón Bayés, tota una llegenda vivent... i, després, el plaer de les seves classes, i l'admiració primer pel mestre, el sentiment de compenetració intel·lectual, seguit més tard de l'estima per l'home, per l'home bo, sencill i humil que és en Ramón (qui gosaria dir el contrari?), i cal recalcar que d'homes brillants n'hi ha més d'un (tampoc no tants) pero que, a més, siguin bons, sencills i humils no n'hi ha gaires... si, ja sé que, en general, aquest tipus de coses es solen dir quan es mor algú, llavors tots son lloances, fins i tot de part de la gent que li han fet la punyeta tota la vida, pero jo no vull esperar que en Ramón es mori per dir-ho, vull que ho sàpiga ara, perquè me l'estimo i perquè s'ho mereix, i voldria no haver format part d'aquesta "generació sacrificada" que no ha pogut mai aprendre a escriure bé la nostra llengua (i els 26 anys que porto a França no arreglen pas les coses!) per haver pogut escriure aquest text sense faltes, cosa de la que sóc malauradament incapaç, i em dol particularment en circumstàncies com aquesta... pero si hagués pertanegut a una altre generació potser no hagués tingut en Ramón com mestre, i no hagués entrat a formar part de la seva intimitat familiar, no hagués conegut la dolçor de l'Àngels, les xerrades quan ens trobem, a casa seva o en algun congrés per aquests mons de déu...

En Salvat Papasseit escribia: *"...i no agraeixo res, perquè no he tingut mestre..."*. Jo tinc la sort de tenir molt per agrair, perquè he tingut, encara que pocs, mestres. I en Ramón fou, -és-, sens dubte, un dels més entrenyables. Gràcies, Ramón.

Esteve Freixa i Baqué